

SUSTAINABLE ENVIRONMENT RESEARCH INSTITUTE

Chulalongkorn University

ผลกระทบของพลาสติก จากช่องว่างทางกฎหมาย

วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2567 งานเสวนาวิชาการ : โค้งสุดท้ายสู่สนธิสัญญาพลาสติกโลก

<https://www.youtube.com/watch?v=0SsEYv8THTY> (นาทีที่ 1:18:31 - 1:39:04)

ผู้บรรยาย: ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี

ภาพโดย: Waste Management World

งานเสวนาวิชาการ : โค้งสุดท้ายสู่สนธิสัญญาพลาสติกโลก (วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ.2567)

<https://www.youtube.com/watch?v=0SsEYv8THTY> (นาฬิกาที่ 1:18:31 - 1:39:04)

ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี

ผลกระทบของพลาสติกจากช่องว่างทางกฎหมาย

บทความบรรยาย : กฎหมายและมาตรการสามารถควบคุมพลาสติกได้อย่างไร?

ทางออกไมโครพลาสติกในนิติกฎหมายและนโยบาย

เริ่มแรกต้องยอมรับว่าพลาสติกนั้นมีประโยชน์ต่อมวลมนุษยมหาศาล หากไม่มีพลาสติกคุณภาพชีวิตของมนุษย์คงไม่สะดวกสบายแบบในปัจจุบัน แต่สิ่งสำคัญคือเราต้องใช้พลาสติกด้วยความรับผิดชอบและใช้อย่างคุ้มค่า นั่นคือการใช้ซ้ำ เพราะคุณสมบัติของพลาสติกนั้นมีความหลากหลาย ประการแรก สิ่งที่ทั่วโลกต้องคำนึงถึงคือการไม่ตระหนักของมนุษย์ทำให้เราใช้อย่างไม่มีความรับผิดชอบ สิ่งที่คุณส่วนใหญ่ไม่ทราบคือพลาสติกทำจากน้ำมันที่มีการใช้แล้วหมดไป หากใช้อย่างฟุ่มเฟือยจะไม่มีน้ำมันเหลือให้ลูกหลานได้ใช้อีกต่อไป เพราะในรุ่นของเราได้ใช้หมดไปแล้ว และนี่คือสิ่งที่คนไทยยังไม่ค่อยตระหนัก ประการที่สองคือเราใช้ในจำนวนมหาศาลและฟุ่มเฟือย และประการที่สามคือพลาสติกตกค้างในสิ่งแวดล้อมกลายเป็นไมโครพลาสติก โดยคนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยทราบถึงปัญหานี้เช่นเดียวกัน

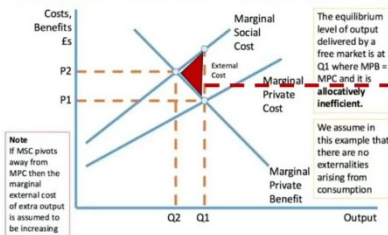
ภายใต้ระบบการค้าเสรีและทุนนิยม การบริโภคทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยโดยขาดการควบคุมนำไปสู่มลพิษพลาสติก (Plastic Pollution) ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมถือเป็น "ผลกระทบภายนอก" (Externality) ปัญหานี้เกิดขึ้นเนื่องจากต้นทุนที่แท้จริงของผลกระทบ ตั้งแต่ขยะพลาสติกขนาดใหญ่ มลพิษในไมโครพลาสติก ไปจนถึงการทำลายระบบนิเวศและสัตว์ทะเลอย่างนกอัลบาทรอส ในทางเศรษฐศาสตร์การที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคสามารถเข้าถึงพลาสติกได้ในราคาที่ต่ำเกินจริง สะท้อนถึงความล้มเหลวของตลาดเนื่องจากกลไกราคาปกติไม่สามารถทำหน้าที่สะท้อนความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมได้ หากปล่อยให้กลไกอุปสงค์และอุปทาน (Demand & Supply) ดำเนินไปโดยปราศจากการควบคุม ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมจะทวีความรุนแรงขึ้นจนยากจะเยียวยา

มลพิษพลาสติกมาจากความล้มเหลวของตลาด (Market failure)

ราคาพลาสติกไม่ได้คิดรวมต้นทุนสิ่งแวดล้อม (มลพิษพลาสติก) ผู้ผลิตและผู้บริโภคจ่ายค่าสินค้าพลาสติกถูกเกินไป ทำให้ใช้อย่างฟุ่มเฟือย

Negative Externalities in Production – Market Failure

Negative externalities causes social cost > private cost

รัฐต้องเข้าแทรกแซงเพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคปรับเปลี่ยนผ่านมาตรการต่างๆ ซึ่งราคาพลาสติกควรเพิ่มขึ้นและปริมาณการใช้พลาสติกลดลงถึงจุดสมดุล

- ภาษี/ค่าธรรมเนียมพลาสติก
- แบนพลาสติกที่เป็นอันตราย
- EPR
- สัดส่วนวัสดุรีไซเคิลภาคบังคับ (recycled content) ฯลฯ

ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซงตลาดเพื่อปรับจุดสมดุลใหม่ มาตรการต่าง ๆ ของรัฐมีเป้าหมายสำคัญคือการทำให้เกิด "การผนวกต้นทุนภายนอกให้เป็นต้นทุนภายใน" (Internalize the Cost) เพื่อให้ราคาพลาสติกสะท้อนถึงผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง โดยการแทรกแซงนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสั่งห้ามใช้พลาสติกโดยสิ้นเชิง แต่เป็นการปรับราคาให้สูงขึ้นเพื่อลดความต้องการใช้ที่ไม่จำเป็นและควบคุมผลกระทบให้อยู่ในระดับที่จัดการได้ ซึ่งถือเป็นการสร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค เพราะนี่เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สังคมต้องรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ใช่แค่เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

สนธิสัญญาระหว่างประเทศ

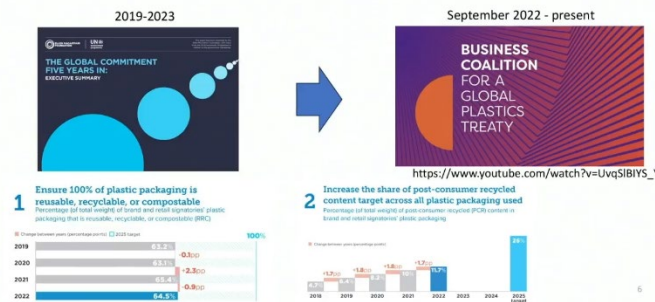
เมื่อผลกระทบจากมลพิษพลาสติกทวีความรุนแรงขึ้น องค์กรระหว่างประเทศจึงได้ริเริ่มผลักดันให้ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจหันมาสร้างพันธสัญญาความรับผิดชอบร่วมกัน (Commitment) โดยมุ่งเน้นที่การลดการใช้พลาสติก การส่งเสริมระบบรีไซเคิล และการผลักดันนวัตกรรมการใช้ซ้ำ โดยโครงการ The Global Commitment ซึ่งริเริ่มโดยมูลนิธิเอลเลน แมคอาเธอร์ (EMF) ร่วมกับโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ

(UNEP) คือตัวอย่างสำคัญของความพยายามนี้ ผลการดำเนินงานใน 1 ปีที่ผ่านมาพบว่าไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ สาเหตุสำคัญมาจากข้อจำกัดของมาตรการภาคสมัครใจ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขัน เมื่อธุรกิจบางรายยอมแบกรับต้นทุนเพื่อสิ่งแวดล้อมในขณะที่คู่แข่งไม่ได้ดำเนินการ ส่งผลให้เกิดความเสียเปรียบทางการค้าขึ้น โดยปัญหามลพิษพลาสติกยังมีความซับซ้อนเกินกว่าจะอาศัยเพียงองค์กรใดองค์กรหนึ่ง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ดำเนินการแก้ไขร่วมกัน

จากภาคสมัครใจ สู่ภาคบังคับ ระดับโลก

EMF & UNEP อ้าแขนให้ภาคเอกชนและรัฐบาลกว่า 1,000 องค์กรลดการใช้พลาสติก ภาคสมัครใจ มา 5 ปี แต่ไม่ได้ตามเป้าที่ commit 15 แลยหันมาผลักดันอนุสัญญามลพิษพลาสติก

ด้วยเหตุนี้ ภาคธุรกิจจึงได้รวมตัวกันภายใต้กลุ่ม Business Coalition for a Global Plastics Treaty เพื่อเรียกร้องให้เกิดการจัดทำ "สนธิสัญญาพลาสติกโลก" ซึ่งมีสถานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีการบังคับใช้ร่วมกัน การเคลื่อนไหวนี้สะท้อนให้เห็นว่าในปัจจุบัน ภาคธุรกิจเองเป็นฝ่ายเรียกร้องให้มีเกณฑ์การควบคุมที่ชัดเจน และเป็นธรรม เพื่อสร้างมาตรฐานในการดำเนินธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบต่อโลกอย่างเท่าเทียม

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการผลิตและใช้พลาสติก

เริ่มจากการแบนหรือออกถุงพลาสติกฟรี ก่อนขยับไปควบคุมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวอื่นๆ รวมถึงไมโครพลาสติกและพลาสติกย่อยสลาย (oxo/degradable plastics)

จากมาตรการควบคุมถุงพลาสติก สู่การจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน

มาตรการพื้นฐานที่รัฐทั่วโลกนำมาใช้จัดการปัญหาขยะพลาสติกคือ การควบคุมการใช้ถุงพลาสติก ซึ่งปัจจุบันมีมากกว่า 150 ประเทศที่ออกกฎหมายบังคับใช้อย่างจริงจัง ทั้งในรูปแบบการสั่งห้ามหรือการจัดเก็บค่าธรรมเนียมถุงพลาสติก การดำเนินการเหล่านี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นก่อนที่รัฐบาลจะขยับไปสู่การ

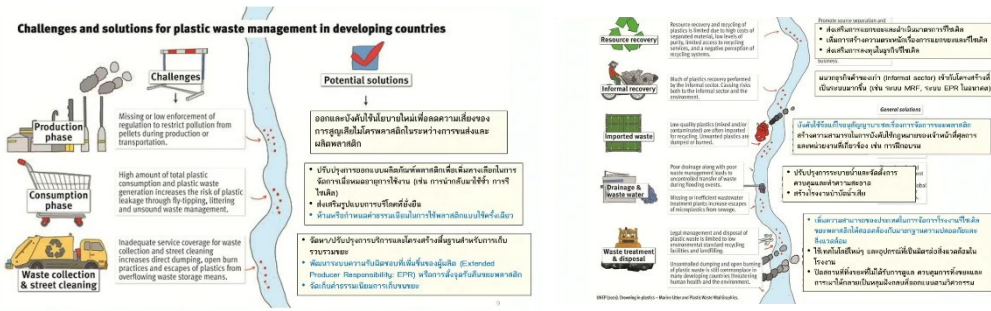
ควบคุม พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งในกลุ่มอื่น ๆ ที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นหรือมีการใช้อย่างฟุ่มเฟือย โดยเป้าหมายสำคัญของการลดการใช้พลาสติกกลุ่มนี้ คือการกระตุ้นให้เกิดการหาวัสดุทางเลือกทดแทน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้แก่คนรุ่นหลัง และเป็นการถนอมทรัพยากรไว้สำหรับการผลิตพลาสติกที่จำเป็นต่ออนาคต นอกจากนี้ ในระดับสากลยังได้มีการสั่งห้ามใช้ ไมโครบีดส์ (Microbeads) ซึ่งเป็นไมโครพลาสติกที่ตั้งใจผลิตขึ้นเพื่อผสมในเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด (เช่น สครับผิว) รวมถึงการสั่งแบนพลาสติกกลุ่ม Oxo-degradable ซึ่งแม้จะดูเหมือนสลายตัวได้ แต่แท้จริงแล้วเพียงแค่แตกตัวเป็นเศษพลาสติกขนาดเล็กภายใต้การเร่งของสารเติมแต่ง กลายเป็นแหล่งกำเนิดสำคัญของมลพิษไมโครพลาสติกในสิ่งแวดล้อม

การออกกฎหมายเพื่อควบคุมพลาสติก

ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จอย่างเด่นชัดคือ สิงคโปร์ ซึ่งมีการออกกฎหมายกำหนดให้ซูเปอร์มาร์เก็ตจัดเก็บเงินค่าถุงพลาสติกแทนการแจกฟรี ส่งผลให้สามารถลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกได้ถึง 80% พร้อมกันนี้ยังได้ขับเคลื่อนกฎหมาย การมัดจำคืนเงินบรรจุภัณฑ์ เพื่อดึงให้ผู้ผลิตเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการจัดเก็บคืนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษพลาสติกสำหรับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยเน้นย้ำถึงบทบาทหน้าที่โดยตรงของภาครัฐในการควบคุมตลอดวงจรชีวิตพลาสติก ตั้งแต่ต้นทางคือ “การกำกับดูแลกระบวนการผลิต” ไปจนถึงปลายทางคือ “การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค” เช่น การบังคับใช้มาตรการงดแจกถุงพลาสติกอย่างจริงจัง

การรวมกลุ่มเพื่อเข้าสู่ระบบ EPR (Extended Producer Responsibility)

ในบริบทของประเทศกำลังพัฒนา การสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเพื่อเข้าสู่ระบบ EPR นั้นถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะพลาสติกเข้าสู่ระบบจัดการได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายจำเป็นต้องดำเนินควบคู่กับการเฝ้าระวังและมาตรการที่รัดกุมใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. การควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติก: รัฐบาลควรมีมาตรการตรวจสอบและควบคุมการนำเข้าขยะพลาสติกจากต่างประเทศอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศกลายเป็นแหล่งรองรับขยะจากอุตสาหกรรม
 2. การยกระดับมาตรฐานโรงงานรีไซเคิล: ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญปัญหาจากโรงงานรีไซเคิลที่ขาดมาตรฐานจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนรอบข้าง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีข้อบัญญัติทางกฎหมายที่ชัดเจนในการกำกับดูแลมลพิษ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน
- ทางออกที่ยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือการเร่งตรากฎหมายที่เอื้อต่อการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อควบคุมทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การจัดการขยะในประเทศจนถึงการประกอบกิจการรีไซเคิล

EU แบนและควบคุมการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวบางชนิด

Single-Use Plastics Directive overview

- Product bans
- Design requirements
- Plastic bottle collection target
- EPR obligations
- Awareness-raising measures

The EU Single-Use Plastics Directive (Directive (EU) 2019/904) was enacted to combat plastic pollution, particularly in marine environments. It came into force on July 3, 2021.

EU bans single use-plastics
About ten product categories will be banned, from 2021

- Cutlery, plates, straws
- Polystyrene food and drink containers
- Drink stirrers
- Cotton buds
- Oxo-degradable plastic carrier bags

New attached caps
Easier to collect and recycle the whole package

Product design (beverage bottles):

- integrate 25% recycled plastic by 2025 in PET bottles and 30% by 2030 in all types beverage bottles, and
- ensure the bottles have caps and lids attached by 2024.

ปี	ประเภทพลาสติก	ข้อกำหนด
2021	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2022	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2023	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2024	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2025	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2026	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2027	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2028	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2029	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้
2030	พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use)	ห้ามใช้

สนธิสัญญาพลาสติกโลก

ในระดับสากลสหภาพยุโรป (EU) ได้ขับเคลื่อนมาตรการสำคัญอย่าง Single-Use Plastics Directive ในปี 2019 ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้จริงในปี 2021 โดยมุ่งเน้นการจำกัดและห้ามใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกใช้ครั้งเดียวทั้ง 10 ประเภทหลักที่มักถูกพบเป็นขยะบนชายหาดมากที่สุด อาทิ จาน ชาม ช้อน ส้อม และคอตตอนบัดที่ก้านเป็นพลาสติก นอกจากนี้การสั่งห้ามใช้ในผลิตภัณฑ์ที่มีวัสดุอื่นทดแทนได้แล้ว ยังมีเรื่องการผลักดันในด้าน

การออกแบบเพื่อลดมลพิษ เช่น การกำหนดฝาขวดน้ำต้องยึดติดกับตัวขวดเพื่อป้องกันการหลุดสู่สิ่งแวดล้อม สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่สามารถสั่งแบนได้ในทันที จะมีการบังคับใช้มาตรการกำกับดูแลที่ชัดเจนขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์ที่ขู่เปื่อยซึ่งมีส่วนประกอบของพลาสติก จะต้องมีการติดฉลากแจ้งเตือนผู้บริโภคอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการทิ้งลงในชักโครกอันเป็นสาเหตุของปัญหาขยะในระบบบำบัดน้ำเสีย

กรณีศึกษามาตรการจัดการพลาสติกในระดับสากล

ฝรั่งเศส: การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วยระบบใช้ซ้ำ

ฝรั่งเศสเป็นต้นแบบในการบังคับใช้กฎหมาย Anti-Waste Law for a Circular Economy ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การป้องกันขยะตั้งแต่ต้นทาง นโยบายที่โดดเด่นคือการบังคับให้ร้านอาหารต้องใช้ภาชนะที่ล้าง และนำกลับมาใช้ใหม่แทนภาชนะใช้ครั้งเดียวทิ้ง มาตรการเชิงบังคับนี้ส่งผลให้สามารถลดปริมาณขยะพลาสติกได้อย่างมหาศาล

ญี่ปุ่น: จากวิกฤตการจัดการขยะสู่การปฏิรูปกฎหมาย

แม้ญี่ปุ่นจะมีระบบการคัดแยกขยะที่มีประสิทธิภาพ แต่กลับมีการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ฟุ่มเฟือยสูง ในอดีตญี่ปุ่นพึ่งพาการส่งออกขยะพลาสติกมูลค่าต่ำ (Low-value Plastic) ไปยังประเทศจีน แต่เมื่อจีนมีนโยบายการปิดประเทศ ญี่ปุ่นจึงเผชิญวิกฤตขยะล้นเมืองสู่การประกาศใช้ Plastic Resource Recycling Promotion Act 2021 เพื่อควบคุมการแจกถุงพลาสติกฟรี รวมถึงสั่งห้ามโรงแรมและธุรกิจต่าง ๆ แจกผลิตภัณฑ์ดูแลตัวขนาดพกพา (เช่น แชมพูและโลชั่นขวดเล็ก) เพื่อลดปริมาณการใช้พลาสติกในภาพรวม

ยุโรป: มาตรการภาษีเพื่อภายในต้นทุนสิ่งแวดล้อม

หลายประเทศทั่วยุโรปมีการยกระดับมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ผ่านภาษีพลาสติกโดยเฉพาะในกลุ่มพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งและบรรจุภัณฑ์ นโยบายมีหลักการเพื่อจะแก้ไขผลกระทบภายนอกมีการแทรกแซงราคาเพื่อลดอุปสงค์-อุปทาน ซึ่งภาษีจะถูกหมุนเวียนกลับมาบริหารจัดการปัญหาขยะอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

ไต้หวัน: แผนยุทธศาสตร์สู่รัฐปลอดพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง

ไต้หวันประกาศเป้าหมายชัดเจนที่จะเป็นรัฐปลอดพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งภายในปี 2030 โดยแบ่งการดำเนินการเป็นระยะ ตั้งแต่การห้ามแจกหลอดพลาสติกไปจนถึงมาตรการห้ามใช้แก้วพลาสติกในร้านเครื่องดื่ม ในปี 2024 แม้จะมีการใช้แก้วกระดาษเป็นทางเลือกชั่วคราว แต่รัฐบาลตระหนักว่าไม่ใช่ทางออกที่ยั่งยืน จึงได้หันมาส่งเสริมระบบเช่าแก้วหมุนเวียน และมาตรการจูงใจให้ผู้บริโภคพกพาแก้วส่วนตัวผ่านส่วนลดราคาเครื่องดื่ม นอกจากนี้ตั้งแต่มกราคม 2025 เป็นต้นไป ไต้หวันจะขยายผลไปยังภาคการท่องเที่ยวโดยห้ามโรงแรมแจกบรรจุภัณฑ์ของใช้ขนาดเล็ก เพื่อบรรลุเป้าหมายการลดขยะพลาสติกอย่างยั่งยืนในประเทศไต้หวัน

สถานการณ์นโยบายจัดการพลาสติกในประเทศไทย

ประเทศไทยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Roadmap) แต่ยังคงขาดกฎหมายรองรับที่ชัดเจน โดยส่วนใหญ่เป็นเพียงการขอความร่วมมือ มาตรการงดแจกถุงพลาสติกที่ผ่านมามีเกิดจากความสมัครใจของภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากสถานการณ์โควิด-19 มาตรการงดแจกถุงเริ่มผ่อนคลายลง ประกอบกับผู้บริโภคบางส่วนยังไม่เข้าใจและมองว่าเป็นการเอาเปรียบ ทำให้ปัจจุบันห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อกลับมาแจกถุงตามเดิม แม้ขณะนี้รัฐบาลจะเริ่มผลักดันร่างกฎหมายภายใต้หลักการ EPR แต่มาตรการควบคุมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งยังคงขาดความชัดเจน โดยอาจจำกัดเพียงการเก็บค่าธรรมเนียมด้านสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ระดับการควบคุมการใช้ยังเป็นรูปธรรมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ระยะสั้น

- พัฒนาคู่มือ คม. ลด ละ เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในหน่วยงานรัฐ โดยหน่วยงานราชการและสถานศึกษาทุกระดับออกกฎระเบียบเพิ่มเติมให้ร้านค้า ร้านอาหารที่เข้าพื้นที่ต้องงดใช้กล่องโฟมและงดแจกถุงพลาสติกฟรี
- ทส. ออกมาตรการเข้มข้นกับห้างร้านและร้านอาหารโดยให้
 - 1) งดแจกหลอดพลาสติก
 - 2) เปลี่ยนภาชนะแบบใช้ครั้งเดียวเป็นภาชนะแบบใช้ซ้ำได้สำหรับการนั่งทานในร้าน
- สร้างความร่วมมือกับสื่อและโรงเรียนสร้างความตระหนักถึงผลกระทบของมลพิษพลาสติกและมาตรการลดละเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (ควบคู่ไปกับการแยกขยะ)

ระยะกลาง-ยาว

- เร่งผลักดัน พรบ. การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. ที่รวมถึงมาตรการควบคุมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (มิใช่แค่จ่ายค่าธรรมเนียมเข้ากองทุน) โดยศึกษาเครื่องมือเชิงนโยบายของต่างประเทศ และกำหนดแผนในการปรับตัวของผู้ประกอบการและผู้บริโภค